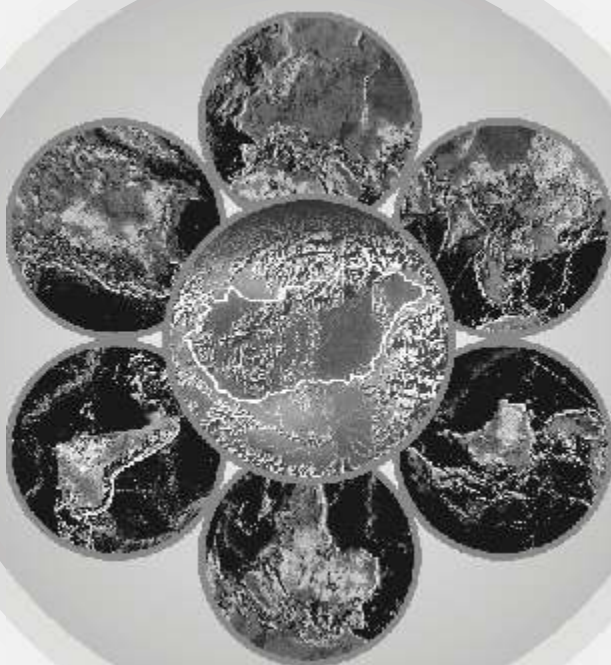

A 2006/2007-es tanév
LÓCZY LAJOS
ORSZÁGOS KÖZÉPISKOLAI FÖLDRAJZI
TANULMÁNYI VERSENY
írásbeli fordulójának feladatai a 10. évfolyam számára

Figyelem!

A középen található megoldólapot a perforáció mentén óvatosan válassza le!

A megoldólap adatait nyomtatott nagybetűkkel töltsse ki!

A feladatok megoldásához számológép használható!

Atlaszt, könyvet a versenyre bevinni tilos!

A feladatok megoldásához tollat kell használni!

Az megoldólapon javítani, átírni, radírozni, stb. nem szabad!

Az egybetűs válaszoknál ügyeljen a betű pontos azonosíthatóságára!

Az elérhető maximális pontszám 200.

A feladatok megoldására 4 óra áll rendelkezésre!

JÓ MUNKÁT, SIKERES VERSENYT!

I. Nevezze meg a következ fogalmakat!

1. Tengert elhódított földek Hollandiában.
2. A pénz vásárlóerejének csökkenése.
3. Az ország területén el állított termékek és szolgáltatások összértéke.
4. A városok számának, a városi lakosságnak és a városi életformának a terjedése.
5. Dániából kiinduló mozgalom, mely keretében a gazdák a versenyképesebb mez gazdasági termelés, a feldolgozás és az értékesítés céljából összefogtak.
6. Ilyen várostömörülés például Hollandiában a Randstad.
7. Magas szellemi t kével rendelkező személyek „elcsábítása”.
8. Feudális eredetű árutermelő nagybirtok, trópusi és mediterrán területeken.
9. Az Európai Unió 11 tagja 1999-ben az Euro bevezetésével hozta létre.
10. Jellegzetesen monszun éghajlaton elterjedt, nagy népesség eltartására alkalmas mez gazdasági kultúra.

II. Döntse el a következ állításokról, hogy igazak (I), vagy hamisak (H)!

1. A Ruhr-vidék kohói ma már főleg nagy fémtartalmú svéd, brazil és afrikai ércet olvasztanak, ami a Szajnán át érkezik ide.
2. Svédország és Finnország Európa erdőiben leggazdagabb államai közé tartozik.
3. A turizmusnak köszönhetően a Kanári- és a Baleár-szigetek Spanyolország leggazdagabb területeivé váltak.
4. A hadiipar Oroszországban továbbra is húzóágazat.
5. A lengyel energiagazdaság alapja továbbra is a helyi feketekőszén.
6. A Fekete-tenger partján fekvő Burgasz és Várna a bolgár vegyipar két meghatározó központja.
7. A belterjes mez gazdaság révén elérték, hogy Japán mez gazdaságilag önellátó.
8. Az alumínium-kohászat megjelenését a Tennessee-völgyében a 30-as években épített hatalmas hídteremtették lehetővé.
9. Dél-Amerika szavannáin a belterjes szarvasmarha-tenyésztés a búr és fagyasztott hús kivitelét szolgálja.
10. Az USA keleti partvidékének acélfogyasztásában az autóipar játsza a főszerepet, melynek központja Detroitban található.

III. Válassza ki a kakukktojást és betűjelét írja a megoldólapra!

1.	A. Liverpool	B. Urumcsi	C. Marseille	D. Osaka
2.	A. Skót-medence	B. Donyec-medence	C. Mandzsu-medence	D. Párizsi-medence
3.	A. Koszovó	B. Montenegró	C. Macedónia	D. Szlovénia
4.	A. Győr	B. Ingolstadt	C. Toulouse	D. Stuttgart
5.	A. Bajkonur	B. Cape Canaveral (Canavaral-fok)	C. Kourou (Francia Guyana)	D. Houston
6.	A. Murcia	B. Porto	C. Plzen	D. Bordeaux
7.	A. Kanada	B. Algéria	C. Új-Zéland	D. Ausztrália
8.	A. Jalta	B. Bologna	C. Heidelberg	D. Oxford
9.	A. Róma	B. Jeruzsálem	C. Athén	D. Mekka
10.	A. Kalinyingrád	B. Gibraltár	C. Francia Guyana	D. Hongkong

IV. Állítsa a megjelölt szempont szerint csökkenő sorrendbe a következő fogalmakat! (A teljesen helyes sorrend ér 1 pontot.)

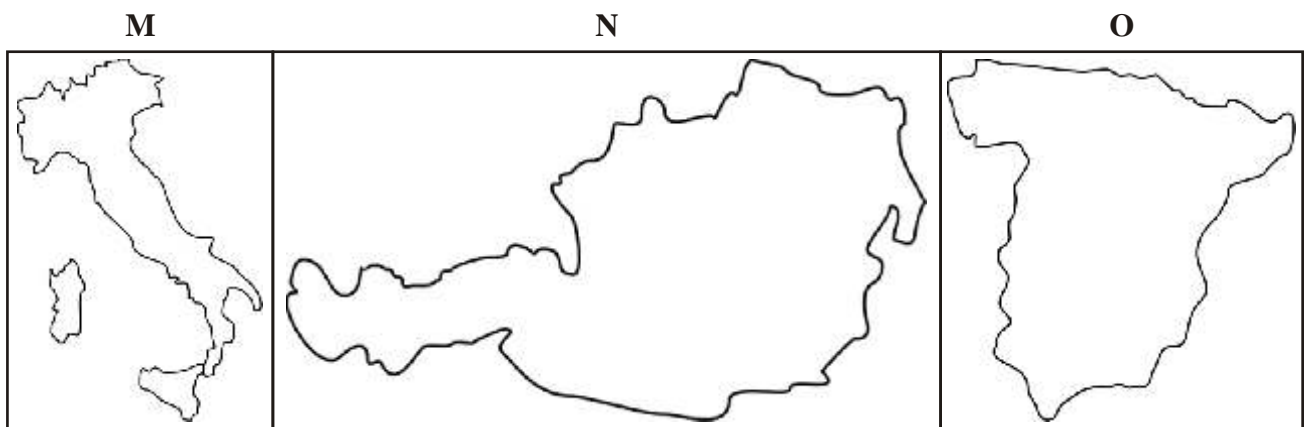
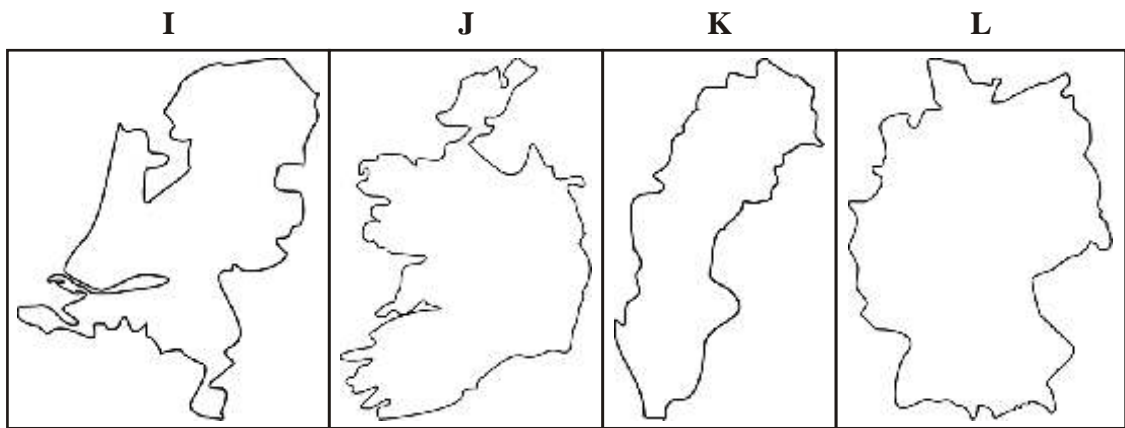
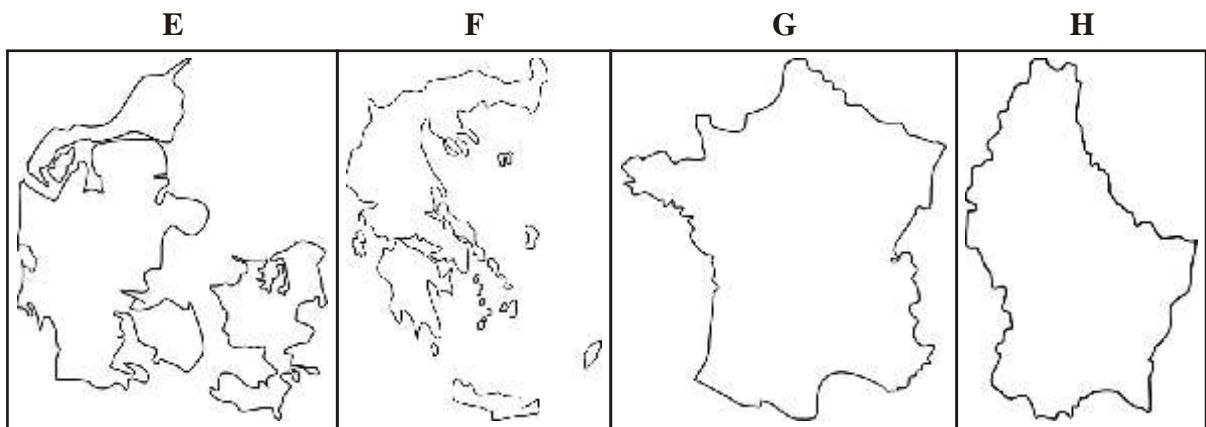
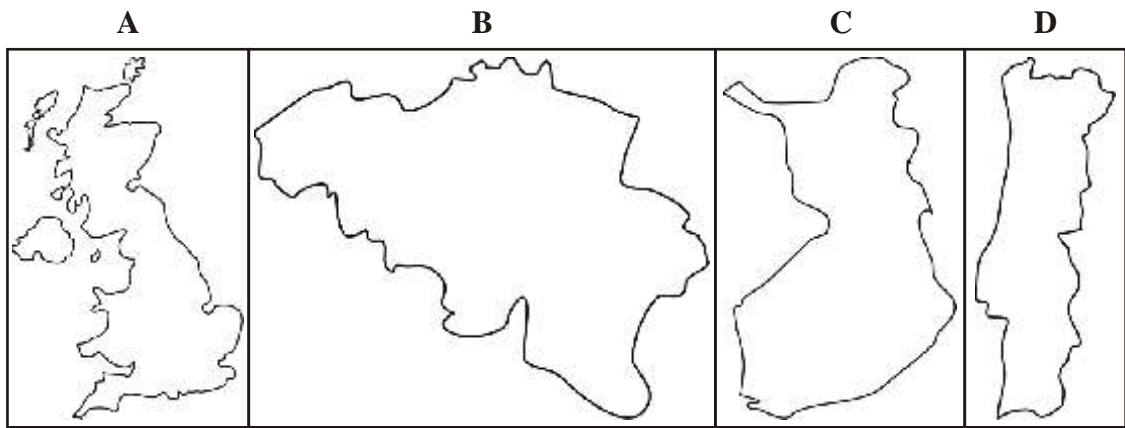
- Földrészek népessége:*
A. Ausztrália B. Európa C. Amerika
- Vallások követői:*
A. buddhista B. izraelita C. mohamedán
- Az egy főre jutó GDP értéke:*
A. Olaszország B. Kína C. Mali
- Cukornádtermelés:*
A. Japán B. Brazília C. Kuba
- Villamosenergia-termelés:*
A. Németország B. Nagy-Britannia C. Japán
- Széntermelés:*
A. Ukrajna B. Magyarország C. India
- Bortermelés:*
A. Spanyolország B. Kína C. Irán
- Az energiahordozók részesedése a világ alapenergia-termeléséből:*
A. atomenergia B. gáz C. olaj
- Sertésállomány:*
A. Brazília B. Oroszország C. USA
- Uránérc-termelés:*
A. Kanada B. USA C. Elefántcsontpart
- Gyémánttermelés:*
A. Hollandia B. Botswana C. Oroszország

12. *Aranytermelés:*
 A. Peru B. Ausztrália C. Pakisztán
13. *K olaj-kitermelés:*
 A. Norvégia B. USA C. Jemen
14. *Cementtermelés:*
 A. Észtország B. Brazília C. Kína
15. *Földgáztermelés:*
 A. Oroszország B. Kirgizisztán C. Hollandia

V. Egy szórakozott földrajztanár összekeverte az EU els 15 tagjáról készített jegyzeteit és az országokhoz tartozó térképeket. A meghatározások alapján nevezze meg az országokat és keresse meg a hozzá tartozó térképeket!

(A kett együtt ér egy pontot. A térképvázlatok sajnos nem méretarányosak.)

1. Magyarország mediterrán ikertestvére, parafa nagyhatalom.
2. Skandinávia gazdasági óriása, mely helyzetét a vasércnek és katonai semlegességének köszönheti.
3. A divat, a borok és a sajtok országa, mez gazdasági exportja els Európában.
4. Többnemzetiség , fiatal szövetségi állam, az Európai Unió számos központjával.
5. A smaragdsziget, lakói büszkék kelta seikre és katolikus vallásukra.
6. Kétarcú ország melynek f városában írták alá az EU alapító okiratát.
7. A Keleti-Alpok országa, amit a síturizmussal kamatoztat.
8. A mobilkommunikáció úttör ivé vált nyelvrokonaink.
9. Csatornák és gátak földje „virágzó” mez gazdasággal, korszer iparral és világjelent ség pénzügyi szektorral.
10. Észak-Európa éléstára és a szélenergia modernkori hasznosításának bölcs je.
11. A legnagyobb szigetvilággal rendelkező mediterrán ország.
12. Az európai gazdaság motorja.
13. A legnagyobb miniállam francia és német lakossággal.
14. Dél-Európa legnagyobb terület ország, narancsáról és bikáiról híres.
15. A különönc szigetlakók hazája sajátos hagyományokkal, és aktív külpolitikával.

VI. Egészítse ki a táblázat hiányzó részeit!

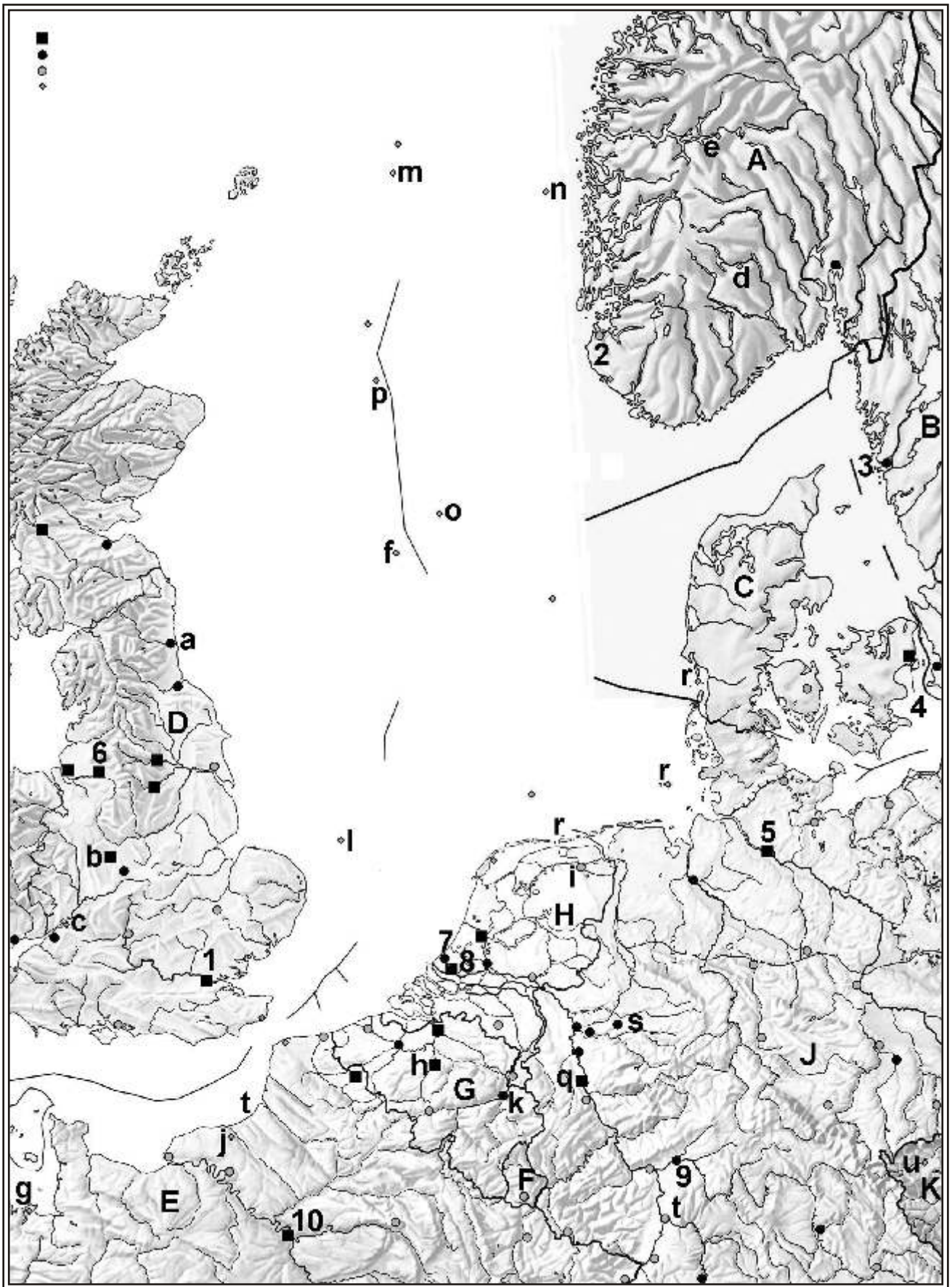
Cég	Ország	F profil
Richter Gedeon	(1.)	gyógyszergyártás
Nike	(2.)	ruházat
(3.)	Finnország	elektronika, távközlés
Michelin	(4.)	gumiabroncsgyártás
Toyota	Japán	(5.)
LEGO	(6.)	játékgyártás
Credit Suisse	Svájc	(7.)
(8.)	Spanyolország	autógyártás
Daewoo	(9.)	autó, gépgyártás, elektronika
(10.)	Svédország	lakberendezés
RAG (Gazprom)	Oroszország	(11.)
Thomson	(12.)	híradástechnika
(13.)	Svédország	repülő gép- és autógyártás
BP	Nagy Britannia	(14.)
T-Com	(15.)	Rtávközlés

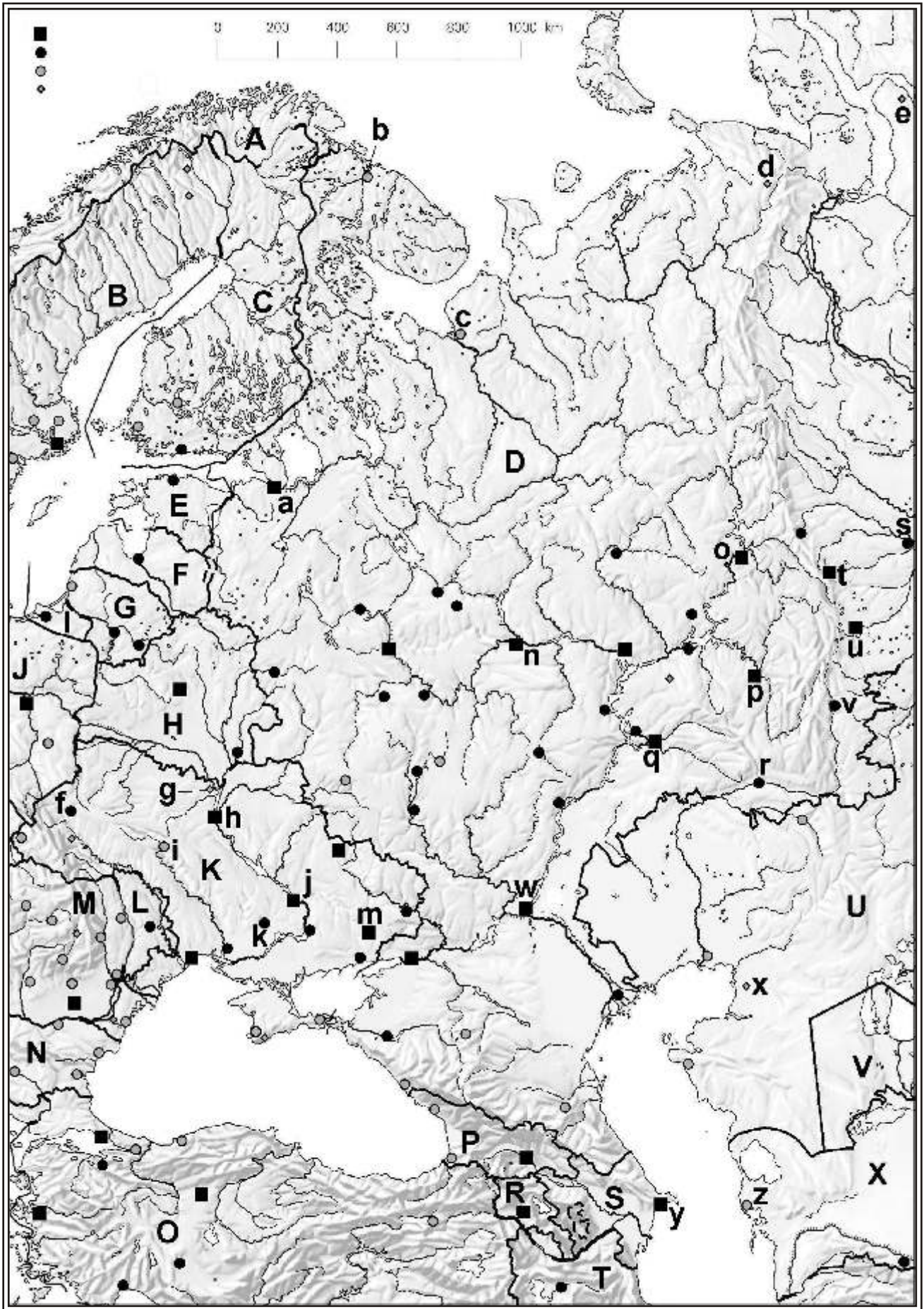
VII. Ön egy szállítványozási vállalat logisztikusaként az alábbi megbízásokat kapja ügyfeleitől. Válasszon a listából a feladathoz leginkább megfelelő szállítóeszközöket, és az útvonalidő és költségtényezőket is jelentse befolyásoló tényezőik közül.

(Ha szükséges több eszközt illetve tárgyat is megjelölhet, de nem kell mindegyik betéttel felhasználnia!)

Szállító rendszerek:

a) Személyi futárszolgálat	h) Ro-ro hajó
b) Kisteherautó	i) Konténer expressz
c) TIR kamion	j) H t hajó
d) Speciális 2×8 tengelyes nehéz tréler
3 db vontatóval	k) Óriás tömegáruszállító hajó
e) Tehervonat perrekocsikból	l) Teherszállító Boeing 737 repülő gép
f) Menetrendszerinti komphajó	m) Cs vezetékek
g) Folyam-tengerjáró hajó	n) 3000 tonnás önjáró EURO-uszály
	o) Ro-La járat

1. 2500 tonna 30 méteres speciális acélgerenda a Krupp M vebk l az új német közlekedési minisztérium épületéhez.
2. A budapesti állatkert beteg oroszlánja a frankfurti állatorvos specialistához.
3. 2 darab 800 tonnás atom-tengeralattjáró részegység a szentpétervári Kirov-gépgyárból a Murmanszki bázis hajójavítójába.
4. 8 db Peugeot 407-es személygépkocsi a párizsi összeszerel üzembe l a cardiffi értékesít szalonba.
5. 3000 t szén Newcastle bányájából, Liege h er m vébe.
6. 2 millió tonna nyersolaj a Szamotlor 17 mez r l a Slovnaft finomítójába.
7. 3 raklapnyi robotvezérl részegység az ABB brémai gyáregységéb l a vasteras-i „just in time” rendszer végszereldébe.
8. Egy aktatáskányi különleges genetikai szérum a hamburgi laborból a müncheni kísérleti állomásra.
9. 800 tonna acéllemez a Mittal Steel rotterdami hengerm véb l a FIAT központi üzemébe.
10. Türkmén basi mauzóleumának obeliszkjéhez 400 tonnás carrarai márványtömb Asgabatba.
11. Heti 40 TEU dobozolt, részben h tend vegyes termék az Auchan központi raktárából a cég moszkvai hipermarketébe.
12. 30 tonna narancs Izmirb l Berlinbe a Spar raktárába.
13. 150 ezer tonna kínai takarmányszója a flamand broilercsirke szövetkezet antwerpeni takarmánykever üzemének.
14. 10 ezer t vágott virág az Amszterdam környéki üvegházakból a bécsi Musikhalle újévi díszítéséhez.
15. 40 ezer tonna banán az ecuadori Guayaquil kiköt jéb l a hamburgi érlel raktárba.

M tárgyak, építmények:

A. Mittelland-csatorna	L. Volga-Don-csatorna
B. Fehér-tengeri-csatorna	M. Albert-csatorna
C. Csalagút	N. KLM Cargo-bázis
D. E4 folyosó - Nagy-Belt-híd	O. Panama-csatorna
E. Duna-Fekete-tenger-csatorna,	P. Duna-Majna-Rajna-csatorna
F. „Barátság I.”	Q. Kieli-csatorna
G. 250 km/órás ICE-pálya	R. Malév Cargo-bázis
H. Boszporusz-híd	S. Fokvárosi tranzit-kiköt
I. Gotthárd-alagút	T. Volga-Balti-víziút
J. Alpok-bázisalagút	U. Öresund-híd
K. Szezei-csatorna	

VIII. Nevezze meg a 7. oldal térkép-vázlatán számokkal jelölt városokat és párosítsa hozzájuk az alábbi állításokat! (A kettő együtt ér pontot.)

1. _____	A. Az Europort közel 400 millió tonnás átrakó kapacitásával valóban Európa legfontosabb kapuja.
2. _____	B. Egykor egy világ kikötője, de dokkjáiban a kikötői munkások helyett már üzletemberek és turisták sétálnak.
3. _____	C. Fontos vasúti csomópont és belvízi kikötő de elsősorban Európa második legforgalmasabb légikikötője.
4. _____	D. A Magleb vasút lehetséges végállomásaként emlegetik.
5. _____	E. A világ teherautó-gyártásának egyik legkiemelkedőbb központja.
6. _____	F. Mélyvíz öblében épült az első és a máig legnagyobb tengeri olajfúró-sziget is.
7. _____	G. Királyi székhely, mégsem uralkodói meghívásra „érkezett” hosszú látogatásra két „híres” ex-elnök a városba.
8. _____	H. 800 éve fontos hajózási és hajóipari központ, ma a MAERSK, a világ legnagyobb hajózási vállalatának a székhelye.
9. _____	I. Régen a pamut, ma a foci „fontos városa”.
10. _____	J. Agyengébb nemhez kötődő iparágak fontos városa.

A térkép nagy betűvel válaszoljon az országokra vonatkozó kérdésekre! (Nem kell minden betűt felhasználnia, viszont 1 betű több állításhoz is felhasználható.)

11. Vízerményei és szénhidrogénlel helyei „igen gazdaggá teszik”, mégis jelentős kutatásokat folytat az alternatív energiák, pl. a szél és az ár-áplyenergia terén.
12. Fontos folyójának völgye által feltárt szén Európa második iparvidékét hozta létre.
13. A világ legnagyobb, 140 méteres szélturbináit kifejlesztő Dong Energy vállalat révén energiatermelésének már jó 20%-át a szélermények fedezik.
14. Egykor a világ 3. földgáztermelője, de a termelés nagy részét adó K és L megyék kimerültek félben vannak.
15. A magyar energiaiparban is jelentős multi, az E-on anyaországa.
16. Bár népszavazáson döntött a vízerményben gazdag ország az atomenergia mellőzéséről, csak a két régi reaktort állították le. A többi 10 még működik, és az energiatermelés felét adja.
17. Mindhárom fosszilis energiahordozóból jelentős mennyiséget termel.
18. Villamosáramtermelésének közel 80%-át a nukleáris energia biztosítja.
19. Sokáig csak a „Vasherceg” országa, ma inkább bankjai teszik gazdaggá.
20. Három hatalmas megyén termelt barnaszénből egykor folyékony üzemanyagot is előállított az ország kiemelkedő vegyipara.
21. Szénbányáiban egykor több mint egymillió ember dolgozott, de a „Vaslady” nagy részüket munkanélkülivé tette.
22. Fogytán lévő barna és feketeszén készletei miatt Temelinnél új atomerményvet épített.

Párosítsa Európa jelentős múltbéli, jelenlegi és jövőbeli energiaforrásainak megnevezéséhez a térkép kisbetűit és a hozzá tartozó energiafajta betűjelét!

A) barnaszén B) feketeszén C) kőolaj D) földgáz E) atomenergia
 F) vízenergia G) ár-apály energia H) szélenergia

23. Troll	29. Rance-torkolat	35. Rjúkan
24. Fríz-szigetek, Helgoland	30. Newcastle	36. Leman Bank
25. Birmingham	31. Brent	37. Severn-torkolat
26. Ardal	32. Paluel	38. Dortmund
27. Liege	33. Ekofisk	39. Groningen
28. Köln	34. Karlovy Vary	40. Normandia

IX. Az alábbi táblázat tanulmányozása segítségével válaszoljon az alábbi kérdésekre.

	A	B	C
GDP (\$)	39 304 584 000	157 437 000 000	908 934 620 000
Népesség	19 850 800	10 290 000	46 852 300
Népességnövekedés	1,7%	-0,7‰	8,5‰
Inflációs ráta	25%	2,2%	2,8%
Munkanélküliek	1 800 000	442 000	1 023 000
Munkaerő állomány	9 000 000	5 200 000	33 000 000

- Mekkora az egy főre eső GDP „A” országban?
 - Mely országnak van esélye a legmagasabb életszínvonal biztosítására lakosai számára?
 - Mi lehet az oka annak, ha „A” országban 3%-os GDP növekedés mellett csökken az életszínvonal?
 - Mekkora a munkanélküliségi ráta „C” országban?
 - Friss diplomásként mely országban vállalna szívesen állást?
 - Mely országban örülne, ha 2,5%-os fizetésemelést kapna?
 - „A” országban 100\$ volt a **havi** keresete. Mennyit kell keresnie a következő **évben**, hogy fizetésének vásárlóereje ne változzon?
 - A felsorolt országok közül melyik lehet „A”, „B” és „C” ország?
- a) Brazília e) Ghána i) Szingapúr
 b) Bulgária f) Koreai Köztársaság j) USA
 c) Csehország g) Németország
 d) Dél-afrikai Köztársaság h) Svájc

X. Mely országokra (nagy betűk) illetve városokra (kis betűk) vonatkoznak az alábbi állítások? Válaszoljon a 8. oldal térképvázlatának betűjeleivel!

(Nem biztos, hogy minden betűfel kell használnia. Az országok esetében egy állításhoz több betű is tartozhat, ilyenkor csak akkor jár 1 pont, ha mindegyiket beírta! A városok esetében a megnevezés és a térképjel együtt ér 1 pontot!)

1. Fél évszázada létesített gyapotföldjei miatt kiszáradóban van a világ egykor 4. legnagyobb tava.
 2. Hatalmas kőszénkészletekkel rendelkezik, mégis csak a XX. század közepétől vált nagy termelővé.
 3. Egymásba ékelődő nemzetiségi területeik miatt a kilencvenes években súlyos háború dúlt közöttük.
 4. Bár mindenféle energiahordozóval rendelkezik, energiaéhes nehézipara kielégítésére kanadai technológiával atomerőmű-építésbe is belekezdett, de mivel sokáig nem volt pénz a folytatására, az áramszünetek országaként emlegették.
 5. Folyóin több ezer megawattos óriás-vízenergiaerőművet építettek.
 6. Jelentős számban élnek itt finnugor nyelvrokonaink.
 7. A XIX. században már megnyitott világjelentőségű szénmedencéjére óriási iparvidék fejlődött ki.
 8. Exklávé területtel rendelkezik.
 9. Bár az Ignalina erőmű két 1000 MW-os reaktora közül az egyik megsérült és leállították, így is 70%-ban atomenergiára épül az ország áramtermelése.
 10. Rakétaindítóközpont található a területén.
 11. A területén áthaladó csővezeték stratégiai fegyverként használta a szomszédjával felmerült gazdasági vitájának eldöntésében.
 12. A 90-es években függetlenségükért harcoltak területén a kisebbségek.
 13. Bár óriási földgázkészletekkel rendelkezik, mégsem válhat jelentős ellátóvá, mert exportján a „nagy testvér” rajta tartja a kezét.
 14. 2007. január 1-étől tagja az EU-nak.
 15. Kőolaj és földgázexportja is a legjelentősebbek közé tartozik a világon.
-
16. 100 éve a világ olajtermelésének több mint felét adta, ma a töredéke érkezik csak innen, bár speciális minősége miatt keresett.
 17. Az óriási szállítóiról híres Antonov repülőgépgyár székhelye.
 18. A 70-es évek végétől magyarok által épített olajváros, ahonnan sokan ismeretlen betegségekben szenvedve jöttek haza.
 19. A térség egyik legnagyobb faipari központja és a fakivitel kikötője.
 20. A világ egyik legjobb minőségű feketeszenét termelik és szinte teljes egészében elszállítják.
 21. Magnyitka, a Mágnes-hegy ércének feldolgozására Sztálin parancsára itt épült a nagy gazdasági világválság idején az akkori világ legnagyobb vaskohászati üzeme.

22. A jelenleg lakatlan városka nevét leállított nukleáris erőműről szinte az egész világ ismeri.
23. Sztálin által építtetett traktorgyáráról, Európa legnagyobb vízenergia erőműve és korábban a „magyar ezüst” egy részét előállító kohójáról is nevezetes.
24. 750 KV-os távvezetéken sokáig jelentős energia érkezett innen az albertirsai országos terhelosztó-központba.
25. Az óid végén lerakódott sósórétegei alapozták meg a város kiemelkedő szervesetlen vegyiparát, amihez ma már petrokémia is társul.
26. Milliós város a Második és a Harmadik Baku között, a legnagyobb orosz olajfinomító és petrokémiai központ.
27. Óriási vízenergia erőműve és vegyipara mellett nálunk leginkább egy autómárka tette híressé, melyet a szomszéd városban gyártottak.
28. Autó- és hajógyártása is van, de a repülőgépek- és rakétagyártás „agyközpontjaként” ma is világhíresség.
29. A cárok modern fővárosának épült, de ma már csak a második ipari központ.
30. Itt épült a Szovjetunió első nagy vízenergia erőműve, mely akkor a világon a legnagyobb volt.
31. Fontos kőszént és olajfinomító város, nevét az ország nemrég elhunyt elnökéről kapta, aki Sztálin által is megirigylendő személyi kultuszt épített ki országában.
32. Az Ural „fővárosa”, a világ egyik legnagyobb gépipari központja.
33. Az első Uralon túli olajmezőt itt fedezték fel, azóta a nyugat-szibériai szénhidrogén-bányászat fő támaszpontja, kiemelkedő gépgyártással.
34. Az ukrán „Fekete-vidék” központja.
35. Vasércet francia tükével már a XIX. században kitermelték, majd sokáig a magyar vaskohászatot is innen látták el.
36. Fagymentes kikötőjét nem igazán kereskedelmi célokra használják, hanem elsősorban az Északi flotta hadihajóinak támaszpontja, így a politikai földrajzban jelentős.
37. A Magyarország részvételével épített Testvériség gázvezeték egykori kiindulópontja.
38. A Transzibériai vasútvonal ázsiai szakaszának kezdete, óriási traktor és vagongyára is nevezetes.
39. A világ egyik legnagyobb gázmezője, ahonnan a 80-as években az amerikai embargó ellenére nyugat-európai „segítséggel” felépített Északi fény gázvezeték indul.
40. A Monarchia idején Lembergnek hívták.

XI. Mely országra/országokra vonatkoznak az alábbi állítások?

A. Amerikai Egyesült Államok	E. Egyik sem
B. Kína	F. USA és Kína
C. India	G. Kína és India
D. Mindhárom	H. USA és India

- 1) Szövetségi állam.
- 2) A népesség döntő része az indoeurópai nyelveket beszéli.
- 3) Függetlenségét kéreken hatvan éve nyerte el.
- 4) Lakossága összetételét tekintve három világvalláshoz tartozik.
- 5) Jelentős kőolaj- és földgázvagyonnal rendelkezik, melyből exportra is jut.
- 6) Korszerű iparszerkezete ellenére is jelentős a környezet megterhelése.
- 7) Népessége meghatározó piacnak számít a világgazdaságban.
- 8) Multinacionális vállalatai vezető szerepet játszanak a világjárműgyártásban.
- 9) Mezőgazdaságában meghatározó a növénytermesztés szerepe.
- 10) Az angol nyelv elterjedése a gyarmati időknek köszönhető.
- 11) A képzett munkaerőt célzó agyelszívás haszonélvezője.
- 12) A legkorszerűbb technológiák mellett a hagyományos nehézipar is növekszik.
- 13) Mezőgazdasága az éghajlatnak megfelelően övezetes.
- 14) Energiaszükségletét gigantikus vízerőművek építésével igyekeznek kielégíteni.
- 15) Jelentős gyarmatbirodalommal rendelkezett.
- 16) Vezető politikai ereje a Kommunista Párt.
- 17) Kiemelkedő repülőgépgyártással rendelkezik.
- 18) Energiatermelésében magas a hőerőművek aránya, ami szénkészleteire támaszkodik.
- 19) Önállóan juttatott embert a világ köré.
- 20) Kivitelében magas a könnyűipari termékek aránya.